

Szlaki rowerowe

Szlak rowerowy „Lasami dookoła Włoszczowy”

Kolor szlaku: czerwony

Kolor łącznika: czarny

Długość szlaku: 70 km

Długość łącznika: 7,5 km

Przebieg szlaku (razem z łącznikiem): Włoszczowa (Rynek) - Wola Wiśniowa - początek szlaku czerwonego - Szkółka Leśna w Koniecznie - Nieznanowice - Rząbiec - zbiornik wodny *Budko* - stawy *Feliksówka* - Belina - zbiornik wodny *Biadaszek* - stawy *Kuźnica Stara* i *Kuźnica Nowa* - Jamskie - Zmarłe - Kluczewsko - Komparzów - Kurzelów - grupa pomnikowych dębów *Dronowe Niwy* - Jeżowice - zalew *Klekot* - Czarnca - Kąty - początek czarnego łącznika - Wola Wiśniowa - Włoszczowa

W latach 1999-2001 Klub Turystyki Rowerowej „Ziemia Włoszczowska” opracował i wytyczył szlak rowerowy „Lasami dookoła Włoszczowy”. Po kilku latach, w skutek braku konserwacji, tabliczki z oznakowaniem uległy zniszczeniu i szlak w terenie praktycznie nie istniał. To było głównym powodem podjęcia w 2008 r. decyzji o odnowieniu trasy. Przy okazji wprowadzono korektę przebiegu, wynikającą z powstania od czasu wytyczenia szlaku dogodniejszych nawierzchni ścieżek leśnych. Postanowiono również szlak nazwać imieniem Bogusława Chowańca - niezwykłego inicjatora jego powstania. Zadania odnowienia trasy rowerowej podjęły się instytucje: PTTK Oddział w Końskich, Nadleśnictwo Włoszczowa, Starostwo Powiatowe we Włoszczowie, Urząd Gminy Włoszczowa, przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Szlak rowerowy „Lasami dookoła Włoszczowy” im. Bogusława Chowańca prowadzi przez najciekawsze i najpiękniejsze okolice Włoszczowy, głównie tereny leśne. Jest oznakowany kolorem czerwonym, a do jego początku można dojechać z Włoszczowy łącznikiem koloru czarnego. Trasa posiada niepowtarzalne walory krajoznawcze, przyrodnicze i kulturowe. Pokonując szlak poznajemy historię i zabytki Włoszczowy, Nieznanowic, Kluczewska, Kurzelowa i Czarncy.

Dla średniozaawansowanych w jeździe na rowerze proponujemy pokonanie trasy w ciągu dwóch dni z noclegiem na terenie gminy Kluczewsko, gdzie znajdują się liczne gospodarstwa agroturystyczne lub etapowanie trasy, zgodnie z zamieszczonymi niżej propozycjami.

Propozycje pokonywania szlaku w V etapach:

I etap - 25,6 km

Włoszczowa - Wola Wiśniowa - Szkółka Leśna w Koniecznie - Nieznanowice - Rząbiec - zbiornik wodny *Budko* - stawy *Feliksówka* - Włoszczowa

II etap - 29,4 km

Włoszczowa - Belina - zbiornik wodny *Biadaszek* - stawy *Kuźnica Stara* i *Kuźnica Nowa* - Motyczno - Międzylesie - Włoszczowa

III etap - 32,2 km

Włoszczowa - Międzylesie - Motyczno - Jamskie - Zmarłe - Kluczewsko - Komparzów - Kurzelów - Danków Duży - Włoszczowa

IV etap - 28,8 km

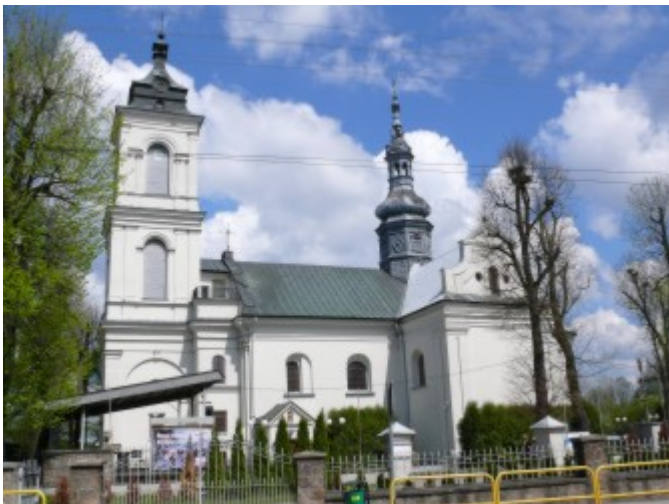
Włoszczowa - Danków Duży - Kurzelów - grupa pomnikowych dębów *Dronowe Niwy* - Jezowice - zalew *Klekot* - Łachów - Włoszczowa

V etap - 23,6 km

Włoszczowa - Łachów - Czarnca - Kąty - Wola Wiśniowa - Włoszczowa

WARTO ZATRZYMAĆ SIĘ NA DŁUŻEJ

- Przy Kościele p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Włoszczowie
- Przy Kaplicy cmentarnej Wszystkich Świętych we Włoszczowie

- Przy Szkółce Leśnej w Koniecznie

- Przy spichlerzu w Kluczewsku

- Przy Kościele p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kurzelowie
- Przy Kaplicy cmentarnej św. Anny w Kurzelowie

- Przy Kościele p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Floriana w Czarncy
- W parku (arboretum) w Czarncy

- Przy pomniku hetmana Stefana Czarnieckiego w Czarncy
- W Centrum Edukacji i Kultury im. Stefana Czarnieckiego w Czarncy

Szlak rowerowy „Dookoła Radkowa”

Kolor: czerwony

Długość: 46 km

Przebieg szlaku: Radków - Dzierzgow - Chlewska Wola - Nowiny - Kwilina - Kossów - Chycza - Rejowiec - Nagłowice - Oksa - Rzeszówek - Dąbie - Skociszewy - Bebelno - Sulików - Radków

Szlak wiedzie przez najciekawsze zakątki gminy Radków oraz niewielki fragment gmin: Włoszczowa, Moskorzew, Nagłowice i Oksa. Trasa ma długość 46 km i w 60% biegnie drogami asfaltowymi. Po drodze mijamy ciekawe zabytki, lasy, łąki i stawy hodowlane. W sześciu miejscach zlokalizowano przystanki zaopatrzone w tablice informacyjne z mapą przedstawiającą przebieg szlaku, łąki i stojaki na rowery.

WARTO ZATRZYMAĆ SIĘ NA DŁUŻEJ

- Przy Kościele p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Dzierzgowie
- Przy cmentarzu w Dzierzgowie, gdzie pochowani są m.in. pradziad Stefana Żeromskiego Walenty Jackowski, krewni Makólscy i pradiadkowie Józefa i Barbara Katerlowie oraz ciotka Magdalena Joanna Żeromska

- Przy Kościele p.w. Matki Bożej Częstochowskiej w Kossowie
- Przy Kościele p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Bebelnie

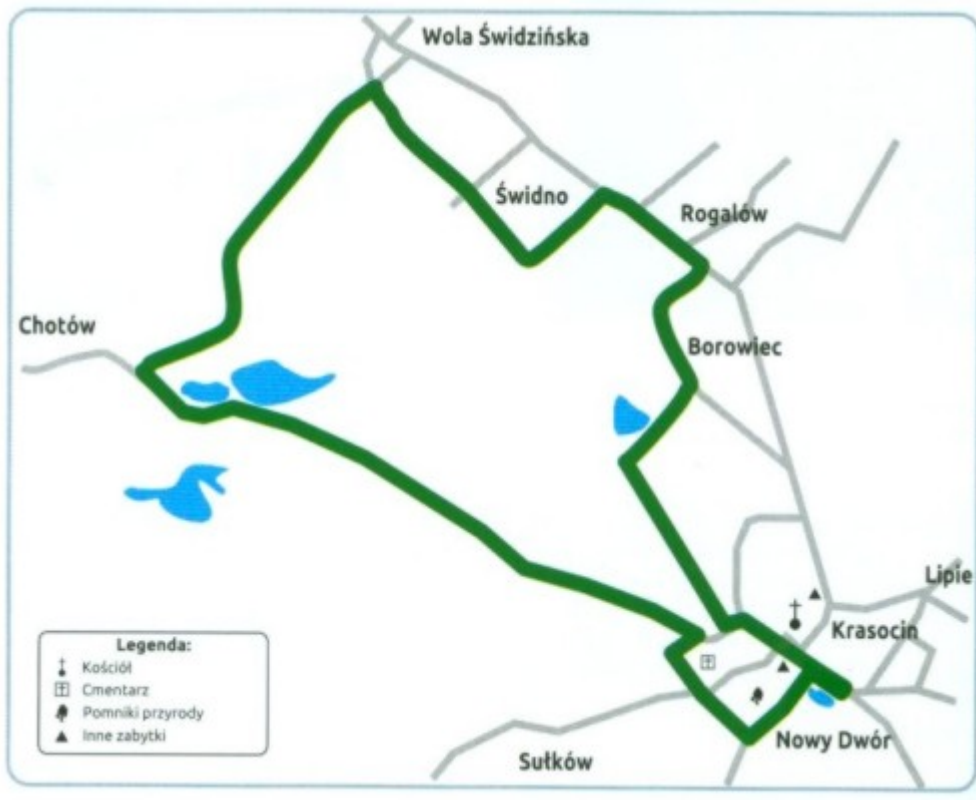

Przyrodnicza Ścieżka Dydaktyczna Klubu 4 H w Krasocinie

Kolor: zielony

Długość: 16 km

Przebieg szlaku: Krasocin (staw z figurą św. Jana Nepomucena na wyspie) – Nowy Dwór – Krasocin – Chotów – Wola Świdzińska – Świdno – Borowiec – Krasocin (Grota z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej)

Przyrodnicza Ścieżka Dydaktyczna Klubu 4 H w Krasocinie jest ścieżką rowerową (choć można ją przebyć również pieszo, dzieląc trasę na etapy). Jej długość wynosi około 16 km. Czas przejazdu rowerem - 3 godz., czas przejścia - 6 godz.

Opracowując przebieg ścieżki wskazano 12 miejsc, gdzie warto się zatrzymać (tzw. przystanków). Nie są one oznakowane w terenie, ale na tyle charakterystyczne, że bez problemu je rozpoznamy.

Przystanek 1. Figura św. Jana Nepomucena mieszcząca się na wyspie niewielkiego stawu w centrum Krasocina. Staw wykopano około 1840 roku z inicjatywy ówczesnego właściciela Krasocina - Jakuba Podleskiego. Jest zasilany w wodę wypływającą z krasowego wywierzyška. Jej nadmiar wypływa w postaci strumienia. Figurę świętego, wykonaną z drewna dębowego, ufundowała około 1850 roku Karolina Stojowska, żona Hipolita Stojowskiego, dziedzica dóbr krasocińskich. Obecnie staw jest własnością Gminy Krasocin. Przy stawie umieszczono tablicę z mapką, na której zaznaczono przebieg ścieżki.

Przystanek 2. Relikt alei lipowej. Aleja łączyła w linii prostej zabudowania dworskie z kościołem parafialnym. Dwór przetrwał I i II wojnę światową, ale popadał w ruinę. Ostatecznie został rozebrany w 1954 roku. Jedyną pamiątką po jego istnieniu jest resztkę starego drzewostanu w postaci kilku lip drobnolistnych, kasztanowców zwyczajnych i wiązów szypułkowych. Na szczególną uwagę zasługuje zabytkowa lipa drobnolistna – pomnik przyrody, której obwód przekracza 6 metrów. Lipę można niestety podziwiać jedynie z drogi, gdyż teren, na którym rośnie znajduje się w rękach prywatnych.

Przystanek 3. Bór świeży. Siedliska borowe są jednym z najbardziej rozpowszechnionych siedlisk leśnych w kraju. Drzewostan boru świeżego, jaki widzimy pokonując ścieżkę, jest praktycznie monokulturą sosny zwyczajnej. Miejscami pojedynczo rośnie brzoza brodawkowata, rzadziej świerk pospolity. W podszycie rosną pojedynczo: dąb szypułkowy, jarząb pospolity, jałowiec pospolity i kruszyna pospolita, świerk pospolity oraz brzoza brodawkowata.

Runo boru świeżego jest ubogie w gatunki, dominują tu: borówka czernica i brusznica, wrzos pospolity i śmiałek pogięty.

Przystanek 4. Zdegradowany bór bagienny. Siedlisko to jest bardziej wilgotne i nieco żyzniejsze od oglądanego wcześniej boru świeżego. Osuszenie tego terenu spowodowało jednak jego znaczną degradację w wyniku czego występujące tu zbiorowiska leśne coraz bardziej przypominają bór świeży. Drzewostan tego lasu buduje głównie sosna zwyczajna, ale z większym udziałem brzozy brodawkowatej, topoli osiki i dębu szypułkowego. Warstwę krzewów tworzą: jarzab pospolity, kruszyna pospolita, jałowiec pospolity, wierzba szara i świerk pospolity. W runie dominują takie gatunki jak: borówka czernica i brusznica oraz bagno zwyczajne, które jest rośliną trującą, ściśle chronioną. Przy odrobinie szczęścia, podczas pokonywania odcinków leśnych i przyległych łąk można spotkać zwierzęta takie jak: jeleń, sarna, dzik, lis, borsuk, kuna leśna, wiewiórka, jeż i zając. Z ptaków w lasach tych występuje: jastrząb, krogulec, sowa uszata, sójka, dzięcioł czarny i pstry duży, dzięciołek, sikory (bogotka, uboga, modra, sosnowka), raniuszek, mysikrólik, rudzik, kukułka, kos, drozd śpiewak i zięba.

Przystanek 5. Stawy Chotowskie. Stawy Chotowskie tworzą Jezioro Duże i Małe oraz niewidoczne z drogi Jezioro Małkowiec. Są otoczone pasem szuwarów trzcinowych. Oprócz trzciny możemy zobaczyć tu tatarak zwyczajny, oczeret jeziorny, turzycę, pałkę szerokolistną, kosańca żółtego, mannę mielec, jeżogłówkę gałęzistą, kuklika zwisłego, knieć błotną, wiązówkę błotną, żabieniec babkę wodną, sit rozpierzchły, rzeżuchę nacierpkową, szczaw lancetowaty. Z gatunków wodnych pływających możemy zobaczyć: grązel żółty, grzybienie białe, rdestnice pływającą i rzęsę wodną. Stawy chotowskie są siedliskiem żerowania i gniazdowania licznych gatunków ptaków: łąbiedzia niemego, drapieżnego błotniaka stawowego, kaczki krzyżówki, czernicy, cyranki, łyski, kokoszki wodnej, rybitwy czarnej, mewy śmieszki, czapli siwej, trzciniaaka, łożówki oraz bąka. W stawach występują takie ryby jak: karp, lin, leszcz, płoć, okoń, szczupak i karaś.

Przystanek 6. Fragment boru bagiennego. Bór otoczony jest torfowiskiem niskim. Gleba ma tu warstwę organiczną o miąższości od 0,5 do nawet kilkunastu metrów oraz bardzo płytki poziom wód gruntowych (maksymalnie na głębokości 40-50 cm). Zarówno torf jak i woda są silnie kwaśne (mają pH poniżej 4) i wydzielają bardzo charakterystyczny, „kwaśny” zapach. Dominuje tu sosna zwyczajna, poza nią rośnie tu również brzoza omszona, rzadziej świerk pospolity. Warstwę krzewów stanowi kruszyna pospolita oraz wierzby szara i uszata. Bogate runo budują głównie krzewinki: bagno zwyczajne, borówka bagienna, rzadziej borówka czernica i brusznica. Ponadto rośnie tu wełnianka pochwowata i siódmaczek leśny. Najniższą warstwę tworzą mchy: torfowiec magellański i nastroszony, płonnik pospolity i cienki.

Przystanek 7. Torfowisko niskie. Bór bagienny płynnie przechodzi w torfowisko niskie. Można je obserwować jedynie z drogi. Nie można na nie wchodzić. Torfowisko powstało w wyniku zarastania płytkiego jeziora. Obecnie widzimy już mocno zaawansowany proces jego zarastania przez drzewa (sosnę zwyczajną, brzozę omszoną) i krzewy (wierzbę szarą i uszatą, kruszynę pospolitą). Na torfowisku tym rosną liczne rośliny torfotwórcze takie jak: przygiełka biała, sit członowaty, wełnianka pochwowata i liczne gatunki turzyc i mchów. Występuje tu również w znacznej ilości żurawina błotna.

Przystanek 8. Fragment boru suchego. Bór suchy to zbiorowisko leśne, które rozwija się sporadycznie na szczytach wydm, gdzie zalegają w podłożu głębokie suche i ubogie w sole mineralne piaski. Drzewostan boru suchego jest rozrzedzony i zdominowany przez sosnę zwyczajną. W podroście pojedynczo rośnie dąb szypułkowy i brzoza brodawkowata, a w podszybie dość licznie występuje jałowiec pospolity i kruszyna pospolita. Zbiorowisko to wyróżnia się bardzo bogatą warstwą mchów i porostów. W ubogim runie rosną: borówka czarna, borówka brusznica, wrzos pospolity, kostrzewa owcza, turzycza wrzosowiskowa i wiosenna, pszeniec zwyczajny oraz ściśle chroniona zimozielona krzewinka pomocnik baldaszkowaty. W tym środowisku leśnym często występują kopce mrówek.

Przystanek 9. Pola uprawne. W tej części Świdna znajdują się dość żyzne gleby lessowe niższych klas bonitacyjnych. Rolnicy uprawiają tu zboża: pszenicę, pszenżyto, jęczmień, owies i żyto. Sadzą tu również ziemniaki. Na polach można spotkać szereg gatunków ptaków związanych z tym środowiskiem, takich jak: skowronek, kuropatwa, przepiórka, bażant, trznadel, myszołów.

Przystanek 10. Łąki. Obok licznych gatunków traw występują tu również barwnie kwitnące rośliny: ciemnoróżowa firletka poszarpana, czy fioletowo-różowy ostrożeń łąkowy. W maju łąki zamieniają się w żółte kobierce za sprawą jaskra ostrego i rozłogowego oraz mniszka lekarskiego. Łąka to dom dla wielu zwierząt. Można tu spotkać zające, nornice i myszy badylarki, z ptaków: bociana białego, bażanta, czajkę, pliszkę żółtą, kuropatwę. Na tych terenach polują myszołowy, jastrzębie i pustułki. Możemy też spotkać żabę trawną i ropuchę szarą. Bogaty jest świat owadów.

Przystanek 11. Fragment olsu. Oglądany przez nas las olszowy porasta żyzne, bagienne siedlisko, o wysokim poziomie wody stojącej. Ma charakterystyczną kępową strukturę. Runo występuje tu tylko na kępach wokół szyi korzeniowej olsz czarnych. Na kępach rośnie narecznica błotna, pokrzywa zwyczajna, przytulia czepna, rzeżucha niecierpkowa, a z krzewów: porzeczka czarna, bez czarny, wierzba szara, kruszyna pospolita i czeremcha zwyczajna. Miejsca między kępami wypełnione wodą porasta rzadka roślinność bagienna. W lasach tych możemy spotkać dziki, ryjówki aksamitne, dzięcioła zielonego, drozda śpiewaka, słowika i słonkę.

Przystanek 12. Grota z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej. Grota została zbudowana w latach 1909 – 1913 przez ks. Teodora Urbańskiego. Jest kopia grotty z Lourdes. Na szczycie znajduje się figura Matki Boskiej, a u jej stóp widzimy rzeźbę klęczącej pasterki Bernadetty Soubirous. We wnętrzu znajduje się kapliczka z ołtarzykiem przedstawiającym scenę Bożego Narodzenia. Na prawo od grotty stoi kamienny krzyż z napisem: „Pamiętka starego kościoła rozebranego w 1856 roku wystawiona przez parafian w 1894 r.” Krzyż stoi w miejscu, gdzie ulokowany był modrzewiowy kościół z 1520 roku.

Rowerowy Szlak Pielgrzymkowy „Miejsca Mocy”

Kolor: żółty

Długość: 584,5 km, w powiecie włoszczowskim 79 km

Przebieg szlaku na terenie powiatu włoszczowskiego:

Zabrody – Oleszno – Kozia Wieś – Rudka – Kluczewsko – Komparzów – Kurzelów – Danków Duży – Włoszczowa – Łachów – Żelistawiczki – Secemin – Bichniów – Czaryż – Bieganów – Brzeście – Mękarzów – Moskorzew – Dzierzgów – Kossów – Chycza

Szlak rowerowy „Miejsca Mocy” łączy miejsca kultu religijnego, sanktuaria maryjne oraz inne, ważne obiekty sakralne zlokalizowane w województwie świętokrzyskim. Został wytyczony w 2007 roku z inicjatywy Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego, przy wsparciu finansowym Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz dofinansowaniu z budżetu powiatu włoszczowskiego i gminy Secemin.

Wśród 30 przystanków na szlaku, czyli tzw. „miejsc mocy”, 7 znajduje się w powiecie włoszczowskim. Przed każdym z nich jest tablica informacyjna o obiekcie z tekstem w języku polskim i angielskim oraz mapa z przebiegiem szlaku.

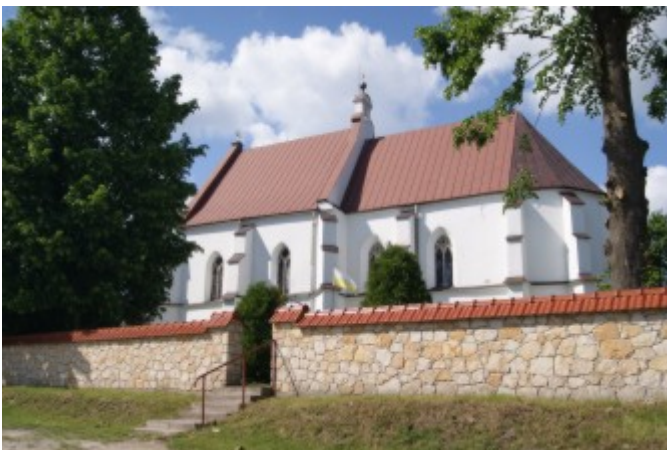

PRZYSTANKI ZLOKALIZOWANE NA TERENIE POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO:

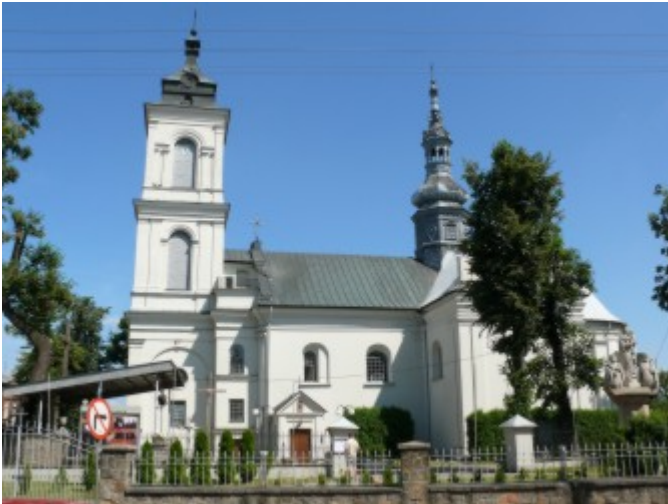
Przystanek 19 - Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Olesznie

Przystanek 20 - Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP w Kurzelowie

Przystanek 21 - Sanktuarium Matki Bożej Włoszczowskiej

Przystanek 22 - Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP i św. Floriana w Czarnicy

Przystanek 23 - Kościół pw. św. Katarzyny i Jana Ewangelisty w Seceminie

Przystanek 24 - Kościół pw. św. Małgorzaty w Moskorzewie

Przystanek 25 - Sanktuarium Matki Bożej „Płaczącej” w Dzierzgowie

Więcej informacji na temat szlaków rowerowych znajdziesz w przewodniku [„Szlaki turystyczne na terenie powiatu włoszczowskiego”](#).